

ST.



6. febr. 1947
59. årgang
Nr. 5-6

ILAV

Preken om kristen enhet

Utsyn

Det katolske syn på
utviklingslæren

«Sankt Lioba den
Angelsaxer»

Der ute

Her hjemme

40
øre

PREKEN OM KRISTEN ENHET

Av pastor dr. IVAR HANSTEEN KNUDSEN

I det «moralske årsoppgjør» som er blitt lagt fram og diskutert i dagspressen i den siste tiden, har en lagt merke til en temmelig troskyldig omgang med begrepene «kredit» og «debit» når det gjelder de åndelige verdier. Posteringene av vinning og tap trer ofte så vilkårlig fram, at den logiske leser — og der fins heldigvis slike — umulig kan gi regnskapet decharge.

• Ingenting mer selvfølgelig! I enhver sann vurdering må en gå ut fra en absolutt verdi og uttrykke den i enheter som representerer denne.

Men hvor finner en den absolutte verdien bak de mange dypsindige årsbetraktninger om godt og ondt i samfunnsåret, som gikk? Det som den ene regner som framskritt og vinning, regner den annen like selvfølgelig som tilbakeskritt og tap. Staten selv driver elementær-undervisning i hvordan tap og vinning kan posteres på samme konto ved fellesposteringer som f. eks. avholdspropaganda i forbindelse med sin egen monopoliserte omsetning av alkoholet og véd at den forvalter kirke og kristen skole samtidig med å legitimisere umoral!)

Enhver må forstå at slik omgang med det vi kaller samfunnsmoral, helt eller delvis skilt fra den kristne moral, før eller senere må ende i fullstendig kaos.

I nøye sammenheng med dette moralske årsoppgjøret kommer det vi kunne kalle det «kristne årsoppgjøret». Hvordan lyder det? Melder det om tap eller vinning, framskritt eller tilbakegang?

Også her foreligger årsoversikter, det være seg fra statskirkelig hold, fra større eller mindre dissentermenigheter, fra indremisjonen eller fra hedninge-

misjonen. Og det samme sørgelige, ja sørgeligere møter vi her: Det som det ene religionssamfunn regner som en framrykning, det skal det annet se på som et dystert tegn for Kirsti rikes sak, og det som jungelmisjonæren har vervet for Evangeliets lys-gjennom offertungt arbeid og strev, det går kanskje den europeiske religionspolitiker og vurderer til fordel for antikrist.

Som et trekk i den motsatte retningen er det at den katolske verdenskirke, delvis understøttet eller med tilslutning av andre kristne samfunn og grupper, har samlet seg i en årlig bønne-uke for de kristnes gjenforening i troen innenfor en udelt Kirke. Ut fra forvissningen om at sannheten bare er en og ikke kan være delt, slutter enhver sann enhetsbestreber at — når Kristus har forkynt denne sannheten, da kan og må den Kirke Han har grunnlagt også bare være en, hvis den skal være uttrykk for Kristus som sannheten, veien og livet. Dersom Kristus er Gud — og det er Han — da må de verdier Han ga denne Kirken å forvalte og preke, ha del i den samme absolutte verdi som er Gud selv. Og like overfor denne verdien blir alle andre verdier kun relative, alle andre vurderinger svømmende. De uttrykk denne absolutte verdien får i denne verdens styre og stell, går igjen i den morallære som er bygd på Kristi fundamentale læresetninger, og virkningene avhenger ikke bare av den kraft som denne læren bærer i seg selv, men får sin slagkraft alt etter hvor stor enheten er av mennesker innenfor enheten i troen på disse verdier.

Nevnte universale bønne-uke finner sted hvert år mellom 18. og 25. januar, og symbolsk nok tar den til med feiringen av Petri Primat, og slutter med minnefesten for omvendelsen til den kristne katolske

¹⁾ Påpekt av pastor Kåre Eide i «Morgenbladet» 21. jan. 1947.

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk
kalender:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 41 41 61.

Fromesse kl. 7.
Stille messe kl. 8,15.
LOW MASS kl. 9,45.

English Sermon.
Høgmesse med preken kl. 11.
Aftengudstjeneste kl. 19.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 68 08 68.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 44 23 24.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Kl. 18 Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17,
Stabekk.

Soknepresten, telefon 33 77 35.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 37 45 90.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,
Smestad.

Prestegården, telefon 55 81 21.

Høgmesse kl. 9,00
Aftengudstjeneste kl. 17.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse 10,45
Aftengudstjeneste.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse kl. 8,30.
Høgmesse kl. 11.
Aftengudstjeneste.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens
gate 1.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,30
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Ottemesse kl. 8,15.
Høgmesse kl. 10,30.
Foredrag med sakramental velsig-
nelse kl. 19.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høymesse kl. 11,00
Aftengudstjeneste kl. 18.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 19.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten telefon 25 534.

Fromesse kl. 8,00
Høymesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

Søndag 9. februar: Søndag Seksa-
gesima. Ep. 2. Kor. 11, 19—33. Ev.
Luk. 8, 4—15.

Mandag: Scholastika, jomfru +
543.

Tirsdag: Vår frue av Lourdes.

Onsdag: De syv stiftere av Ser-
viterordenen, bekj.

Torsdag: Ferialdag.

Fredag: Valentin, martyr + 270.

Lørdag: Gudsmorens løsdags-
messe.

Søndag 16. februar: Søndag Quin-
quagesima. Ep. 1. Kor. 13, 1—13.
Ev. Luk. 18, 31—43.

Mandag: Ferialdag.

Tirsdag: Simon, biskop og mar-
tyr + 106.

Onsdag: Askeonsdag.

Torsdag: Ferialdag.

Fredag: Ferialdag.

Lørdag: Vigiliedag. Apostelen
Peters bispestol i Antiokia.

Søndag 23. februar: 1. søndag i
fasten.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, telefon 9 028.
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, telefon 2 238.
Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30

tro av ingen ringere enn alle tiders hedningsapostel den hl. Paulus.

Selv om bønne-uken for denne gang er forbi, så opphører derved ikke vår plikt som enkeltstående å be til Gud for dette sentrale anliggende for menneskehetens timelige og evige vel.

Det kunne derfor være nyttig å dvele litt ved det som angår oss i denne forbindelse — angår oss som deltagere i og arvtagere av den europeiske tragedie i kultur og tro.

Ingen del av kristenheten har vel følt så dypt de ulykkelige følger av trosspaltningen som Europa. En mørk tråd av årsak og virkning knytter hedningene i våre dager til det som skjedde for 400 år siden. Krigene som har pisket vår moderne sivilisasjon kunne ikke tenkes på bakgrunn av et Europa som sto festnet i en religiøs enhet.

Det betyr ikke at vi legger all skylden på de protestantiske reformatorer og deres tilhengere og etterfølgere. Gud forby oss å felle en så hard og urettferdig dom! Vi katolikker er oss i så måte altfor godt det ansvar og den skyld bevisst som vedrører oss som Kirkens medlemmer både før, under og etter reformasjonsperioden. Og for så vidt vi har feilet og kommet til kort i det guddommelige verv som har vært pålagt oss, ved å misbruke rikelig nåde, skal vi aldri holde opp med å slå oss for brystet. Denne oppriktige vedkjennning av egen ufullkommenhet er allerede et skritt hen mot gjensidig forståelse, og setter oss i stand til å legge til side den nytteløse diskusjon om de direkte og indirekte årsaker til Reformasjonen. Dette er ikke noen tid for polemikk! Ingenting er vunnet ved å røre igjen ved disse gamle og ømme sår. Bare tanken på dem riper opp igjen Kristi egne sårmerker, og svir på nytt som de usigelige smerter i den lidelse Han utsto for alle mennesker til alle tider. Og denne Kristi lidelse varer ulykkeligvis videre i Hans mystiske legeme, Kirken, og i Hans lemmer, oss, i og med den sørgelige splittelse som adskiller etterfølgerne av den samme Kristus, dyrkerne av den samme Gud, sjelene gjenkjøpt ved det samme dyrebare blod!

Men, det er på den annen side likevel nødvendig å dvele ved de kristne følger for landet vårt og Europa, delt som det er i to store kristne leire, nødvendig å føle smerten ved denne skilnaden dersom vi skal ta riktig opp det veldige, det verdensomfattende problem: hvordan skal vi klare å læge det sår som splittelsen tilføyde det kristne verdensrike.

For det første: Vi må se det faktum i øynene, at religiøs splittelse er en forargelse for selve kristenavnet. Kristus ba, — det må vi få minne om — «at de alle må bli ett i oss forat verden kan tro at Du har sendt meg!» Istedetfor dette hersker splid mellom de kristne. Hva annet kan en da vente, enn at Kristi fiender, — som det aldri har skortet på — har gått tilfelts mot kristenheten selv, og at den religiøse splid og strid er blitt det sterkeste våpen i deres hender?

Kirkens oppdragende innflytelse har også lidt skade. Den kan bare ha sin fulle virkning innenfor en samlet kristen familie og den føler dypt ansvaret for

hele menneskeheten. Men Kirkens autoritet er blitt underminert. Ærbødighet og respekt for all autoritet, guddommelig, kirkelig og verdslig autoritet, — som er fundamentale dyder, — er blitt trukket i tvil og redusert. Og de som begynte med å trosse Guds Kirke — som Gud hadde lovet evig hjelp og ufeilbarhet i sin lære gjennom den Helligånd, — nølte ikke lenge med å trosse annen autoritet underordnet Gud og Hans Kirke. Verdslige herskere frakjente Kristi stedfortreder enhver myndighet større enn sin egen, og etter å ha avvist den ene øverste åndelige autoritet vendte de seg mot hverandre til ubotelig skade for sine folk og nasjoner. Det er nok så at kristen enhet kanskje ikke i seg selv ville ha vært nok til fullstendig å kunne hindre krig og de sørgelige følger av krig ved en bannlysning, men den fordomsløse evne til megling som særpreger Kirkens vesen og institusjon, ville utvilsomt ha dempet og begrenset krigens gang og følger.

Der er også et enda dypere sår som trosuenigheten har tilføyd vårt Europa. Gjennom århundrer har dens innflytelse vært skjebnesvanger i det politiske liv, i sosiale samkvem, i selve synet på og vurderingen av historien, filosofien, vitenskapen og forskningen, kunsten, litteraturen, pressen og filmen og i oppdragelsessystemet, — kort og godt i hele det menneskelige livs mangfoldighet. Og i form av blandede ekteskaper, religiøse diskusjoner og samtaler har den brakt forvirring, bitterhet og uenighet like inn i den grunnleggende enhetscellen for samfunnet, nemlig familielivet. Har ikke de siste verdenskatastrofer som rullet ut fra fronter på ruinene av Europas gamle kristne sivilisasjon, vært så allsidig ødeleggende, så gjennomført fryktelige, så usigelig skamfulle, at de gir det kristne navns fiender rett til å spørre om der virkelig eksisterer fremdeles en slik sivilisasjon?

Blant dem som er skilt fra oss i dag i troen, kan det ikke sies at der finnes hat og motvilje i noen større målestokk mot vår Kirke. Der kan snarere bli tale om en likegyldighet fra de store masser som grenser opp til forakt og som ureflektert samtykker til denne vedvarende atskilling i alle dens former. Vi mener dermed ikke å si at der ikke er andre som gjør sitt beste for å kvele og undertrykke enhver innflytelse fra religiøst hold. Men Guds Kirke har aldri fryktet sine åpne, erklærte fiender. Den hviler trygt på løftet som Grunnleggeren ga om at helvedes porter aldri skulle få makt over den. Men faren som kommer fra slike fiender er meget stor for de kristne grupper og samfunn som er skilt fra Moderkirken.

Derfor, når vi nå har møttes, katolske og ikke katolske kristne i bønneuken for kristen enhet, og fortsatt er besjelet av dens hellige intensjoner, må vi ikke fortvile men snarere være takknemlig for det vi skylder de åpne motstandere av den kristne sak, idet de indirekte, om enn ubevisst, hjelper oss å samles om et fellesmål: den kristne enhet. La oss ikke glemme at en kristen alltid er en kristen, selv om han er skilt fra oss, og for så vidt er der ingen plass for rivalitet, — det måtte da være å kappes i kjærlighet! Like overfor kjærligheten vil alle fiendtlige anstrengelser være forgjeves og all fiendtlig hov-

UTSYN

Moderne misjon i Paris

Pastor Marc Boegner, president for Frankrikes protestantiske føderasjon og også president for de protestantiske kirkers økumeniske råd har vært på besøk i København, og har der i et foredrag behandlet den fryktelige avkristning som det franske folk har gjennomgått i løpet av det siste hundreåret og som har ført til at ca. 30 mill. franskmenn nå om dagen er uten forbindelse med kristendommen. Pastor Boegner understrekte den store betydning som det hadde at felles kamp mot de tyske undertrykkere hadde skapt en hittil ukjent kontakt mellom protestanter og katolikker, så de også nå kunne rekke hverandre hånden i arbeidet for å bringe evangeliet ut til de store arbeidermasser igjen.

Dette har gitt den kjente katolikk, oversetteren cand. mag. Ellen Nielsen utgangspunktet for en meget interessant artikkel hvori hun peker på at de kristne av begge konfesjoner må dele ansvaret for avkristningsprosessen. At katolikkene er klar over dette ansvar og er rede til å ta det opp og råde bot på ulykken så langt det står i deres makt, viser en bok «France, pays de mission», som har vakt oppsikt ut over landets grenser og hvori noen katolske prester ser det faktum i øynene at Frankrike i dag må betraktes som et misjonsland, som må behandles på en helt ny basis om en skal gjøre seg håp om å få bukt med følgene av fortidens synder.

mod ende i ydmykelser. Gud gi, at nettopp satans opposisjon måtte bringe alle som tror på Jesus Kristus sammen i én ark. Da møtes vi jo ved selve opphavet til godt og ondt, ved opphavet til frelse og fortapelse, til liv og til død!

Dessverre er den dogmatiske kløft mellom oss dyp, så dyp at det for det teologiske blikk ville synes utopi å håpe på en fornyet enhet av alle troende i én trosbekjennelse. Den er dyp, men den er ikke så forferdelig bred! Med en porsjon god vilje kan vi se over denne kløften, og ved å legge til side alt det som skiller oss, kan vi glede oss ved å møtes i alt det som forener oss. Dette kan iallfall vi katolikker være med på uten at vi derved rokkes i vår bevissthet om at vi eier den fulle sannhet, som jo bare kan være én. Vi tror vi eier den, fordi vi alle ofrer noe av vårt eget forat alle kan eie det samme og forat vi alle kan høre innunder et ene som omslutter alle. Møtet mellom det subjektive og det objektive er alltid smertefullt, og dette er det fundamentale i den katolske tanke: Den enkeltes offer til det felles beste. Den objektive åpenbarte sannhet er bare én. Men subjektiv sannhet, denne tilsynelatende sannhet, er mangfoldig og bærer for så vidt sannhetens skilt med urette. For å nå fram til den ene, objektive, åpenbarte sannhet trenges der imidlertid et overmål av kjærlighet og gjensidig forståelse. «Dersom det ene

En forsøker seg nå fram. Det er således opprettet et særlig presteseminar som utdanner misjonsprester med spesielt henblikk på de «røde» forstedene omkring Paris. En søker også å være mer elastisk enn Kirkens rent ytre krav — en flytter således presten fra soknekirken og gir ham bolig midt blant befolkningen, likeledes som en uansett soknegrensene danner nye menighetsgrupper, knyttet til en bestemt fabrikk eller et bestemt bykvarter.

Mange steder har det reist seg en regulær vekkelsesbølge av nytt kristenliv som gir rike løfter og som henger sammen med den kristne arbeiderbevegelses virke gjennom de siste tyve år. De unge «Jocist»-er — *Jeunesse Ouvrière Chrétienne, la Job* — har ved sin innsats for å bedre arbeidernes kår skapt jordbunn ikke bare for Kirkens forkynnelse, men for en ny kristen oppfatning av hverdagens religiøse betydning.

Det skjer mange merkelige ting ute i de «røde» forstedene til Paris under den arbeidsmetode de nye prestene bruker. Det er således et sted hvor bevegelsen er gått ut fra et par nyomvendte, danent en gruppe sammen med noen prester og unge ektepar — ca. 35 i alt — som lever i små fellesskaper og samles regelmessig for å be og drøfte hvorledes de best skal føre andre til troen. Et annet sted — i et stort leiekompleks — deler beboerne alt med hverandre, og selv om det bare er en sekk poteter en av dem får sendende fra landet og deler så det bare blir noen stykker til hver, så gleder dette både giver og mottaker — til uvurderlig nytte for fellesskapet. Eller en gammel kone har tjent en formue på 150000 frcs. i sin forretning og i alle år gledet seg til å skulle ha det litt godt, men hun smittes av eksemplet — det er så mange som trenger det nødvendigste og snart har hun gitt alt bort. Hva lever hun så av? Jo, hun går rundt

lem lider», sier vår store hedningeapostel, «så lider alle lemmer med det». Dvs. ettersom de mangler eller eier den fulle sannhet.

Vi må atter og atter huske på, at den familieskatt som er felles for de europeiske folk: deres kultur, er ikke bare menneskers verk. Hvor vi enn religiøst hører hjemme, må vi kristne innse, at etter Guds forsyn skyldes den i første rekke det kontrollerende og retningsgivende virke til apostlenes etterfølgere, det katolske hierarki, forenet i sin hengivenhet og lydighet overfor etterfølgerne av de samme apostlers første mann, den hl. Peter, den første biskop av Rom. For nylig feiret Kirken som nevnt en av de største skikkelser, hvis ikke den største, blant dem som grunnla denne kristne sivilisasjon, grunnlaget for vår kultur, nemlig apostelen Paulus. Til våre kristne brødre, i hvilken leir de enn er, vil vi rette denne hans appell i enhetens navn: «Men jeg legger dere på hjertet brødre, ved vår Herre Jesu Kristi navn at dere alle må føre den samme tale, og det ikke må være ufred mellom dere, men at dere må være fullkommene i samme sinn og samme mening» — — «for vi ble alle døpt i den samme ånd i ett legeme, det være jøde eller greker, enten han er slave eller fri.»

«For», som han sa, «korset måtte ikke tape sin kraft.»

Det katolske syn på utviklingslæren

Av lektor LUDVIG WOLLNICK

Et av våre presseorganer har som kjent i lengere tid gitt spalterom for en heftig debatt angående kristendommens stilling til den biologiske utviklings-teorien. Nå, etterat de synspunkter som er rådende både innenfor de lutheranske og de ikke-kristne kretser av vårt åndsliv er tilstrekkelig klarlagt, kunne kanskje en kort redegjørelse for det katolske syn ha sin interesse for almenheten.

Det eksisterer ganske visst ingen «katolsk» biologi. Derimot har det eksistert og eksisterer fremdeles katolske biologer, dvs. biologer som bekjenner seg til den katolske tro.

En del av dem har navn som er kjent langt utenfor vitenskapelige kretser, — f. eks. utviklingsteoriens far, Lamarck, grunnleggeren av den moderne arvelighetsforskning, abbed Mendel, de geniale franske forskere Pasteur, Fabre, Claude Bernard. Velkjent i vitenskapelige kretser er den innsats som franske

ordensgeistlige har gjort i moderne antropologi og paleontologi.

Hvilket standpunkt inntar nå moderne katolske biologer til utviklingsteorien?

Pater de Doreodot, professor i paleontologi ved Louvains universitet går så langt som til å hevde at teorien er bevist. En benediktinsk biolog, dr. O'Toole, mener derimot at det vitenskapelig fullgyldige bevis hverken er levert eller kan leveres. Pater Wasman, for tiden den ledende autoritet på enkelte områder av entomologien, aksepterer den med visse reservasjoner.

Disse standpunktene finnes også representert ved ikke-kristne biologer.

Hvilken holdning inntar nå den katolske læremyndighet til denne teori?

Pater E. C. Messinger, også professor ved Louvains universitet, har presisert dens standpunkt til

i hjem hvor hjelp trenges — hun steller og stopper og lapper og syr og er som en mor for alle.

Det er en ildebrann som sprer seg. Men en kan ikke ennå si at besøket i kirkene er tiltatt. Alle disse menneskene me dsin uforbeholdne nestekjærlighet er ennå bare på veien.

Det skjer også at en prest tar arbeid på en fabrikk. Bladet «*Témoignage Chrétien*» har intervjuet en slik prest fra et parisisk sokn hvor ikke 4 % er praktiserende katolikker. Denne prest viser seg å være en ung mann, ca. 25 år og kledd i en blå bluse som alle de andre. Da han blir spurt om han arbeider for åførehedningene til Kirken, svarer han at det er andres jobb. Hans oppgave er bare ved sitt nærvær å slå bro over kløften mellom prest og arbeider. Da han kom der var hele hans gjeng nybegynnere, og så spurte de hverandre om hva arbeid de hadde hatt før. «Jeg svarte at jeg hadde hatt noe som ga god inntekt, men ikke paste for meg, og så søkte de å gjette hva det hadde vært — om det var rentier eller svartebørshandler el. l. Jeg sa da hva det var og forklarte dem grunnen til forandringen, og nå går vi storartet godt sammen.»

På intervjuerens spørsmål om det ikke nedbryter respekten for presten, svarer han: «Absolutt ikke. Jeg ble nylig kalt til en døende og måtte gå i arbeidstøyet mitt. Men jeg kan forsikre at aldri er den siste salvelse blitt mottatt med større andakt. I konsentrasjonsleirene i Tyskland måtte prestene jo også fungere i arbeidstøyet for ikke å bli oppdaget.»

En annen prest, *abbé Depierre* er også blitt arbeider mellom arbeiderne i en parisisk forstad, og har fortalt om sine erfaringer. Han tar på tur med kameratene om søndagene ut til vandreherbergene, synger og diskuterer med dem. Og de fleste av dem er kommunister. Han forteller bl. a. om to unge kommunistledere som var blitt døpt for et års tid siden, at de lånte en bibel av ham og da de kom for å levere den tilbake, sa de: «Når den store aften — altså når revolusjonen bryter ut — kommer

skal vi alle være med for at verden kan bli befridd fra urettferdigheten. Men det er bare en begynnelse. Vi kristne skal bære troen og kjærligheten videre for å berede den nye morgen og den nye jord hvor Gud skal bo hos oss.»

Det er i virkeligheten hedninger som her i Parismisjonen blir omvendt og døpt, og de er meget opptatt av alt som har med dåpen å gjøre. I sommer hadde noen kristne arbeidere slått leir sammen med noen ikke kristne, og der hadde de fortalt om sin vilje til å være med på, ut fra sin tro og sin kjærlighet, å gjøre samfunnet mer rettferdig. Baketter kom det åtte av de ikke-kristne og ba om å bli døpt fordi dåpen var et forpliktende sakrament.

Abbé Depierre er naturligvis sentrum for disse kretser. I det hus hvor han bor er alle leieboerne vantro arbeidere, men takket være ham holder de på å bli et virkelig samfunn. Han sier at de vil være med fordi «jeg tar del i deres liv, spiser med dem og arbeider sammen med dem, og de vet at min dør alltid står dem åpen.»

Og veien går til Kirken, selv om det er en Kirke som er flyttet midt ut i folket og har endret former som ellers alltid ble regnet for urokkelige. Naturligvis er det ikke på langt nær prester nok til en slik virksomhet, men det er også meningen at de skal komme ute fra folket. Og det er også ved å skje idet en ung arbeider har vært hos abbé Depierre og spurt om han ikke kunne bli vigslat til prest for sin fabrikk, hvor han allerede på mange måter fungerte som prest. Denne unge arbeider fikk også løfte om at Kirken en dag skulle velge ham og andre av kameratene hans i samme stilling og gjøre dem til prester uten å ta dem bort fra deres miljø.

Denne utvikling innenfor Kirken i Frankrike har krav på den største interesse og får den også fra protestantisk hold, da de problemer som den søker å løse, er felles for alle moderne land, enten de tilhører den katolske Kirke, eller ikke tilhører den.

hypotesen om den menneskelige organismes avstamning fra de antropoide aper under følgende punkter:

1. «Der er ingenting i denne forestilling som i seg selv er i strid med Skriften eller troen.

2. Kirken vil ikke bekrefte den selv om den var sann da det ikke er dens oppgave å fremkomme med slike bekreftelser.

3. Siden Kirken enda ikke etter sitt praktiske skjønn har fått et vitenskapelig bevis av tilstrekkelig høy moralsk visshet, vil den ikke tillate noen å framstille den som en kjensgjerning når de taler i Kirkens navn.

4. Oppfattet som en mulig hypotese (på samme måte som den evolusjonære skapelsesteori anvendt på dyr som står lavere enn mennesket oppfattes som en «sannsynlig» hypotese), står det katolikkere fritt å arbeide for dens godtagelse gjennom forskning og diskusjon.»

Dette standpunkt kan bare forstås når det sees i sammenheng med Den katolske Kirkes åpenbaringsbegrep og bibeloppfatning.

Kirken har alltid fastholdt og vil alltid komme til å fastholde sin lære om at Den Hellige Skrift er «Guds Ord», dvs. at den er avfattet under direkte guddommelig inspirasjon. Men den har aldri hevdet at det her dreiet seg om et «ordrett d i k t a t». Som de der har lest St. Augustins «Bekjennelser» vil vite var det oppdagelsen av denne kjensgjerning som fjernet den verste anstøtsten for hans overgang til Den katolske Kirke. «Det kan praktisk talt slås fast som en historisk kjensgjerning,» sier Newman i «Development of Christian Doctrine», «at den mystiske fortolkning og ortodoksien vil stå og falle sammen.»

Det var St. Augustin som nærmere presiserte og systematiserte de prinsipper som fremdeles danner grunnlaget for den katolske bibelfortolkning.

Inspirasjonen er en garanti for at Bibelen ikke kan inneholde noen «formell villfarelse», dvs. en villfarelse i ordenes objektive mening, når alle hensyn er tatt til tekst, sammenheng, sted- og tidsbestemte omstendigheter og derav betingende uttrykksmidler og uttrykksmåter.

Bokstavfortolkningen gir ingen holdepunkter hvor meningsforskjellen gjelder ett og samme skriftsteds objektive mening sett i forhold til åpenbaringsens helhetssammenheng. Dertil kommer at den innvikler sine tilhengere i en uløselig konflikt ikke bare med den grunnleggende kristne gudsoppfatning, men også med den framskridende menneskelige naturerkjennelse. Den bygger i virkeligheten på en skjebnesvanger misforståelse av åpenbaringsens hensikt, art og grenser.

Dens hensikt er som St. Augustin presiserer ikke å «åpenbare» sannheter som er innenfor rekkevidden av den naturlige menneskelige erkjennelsesevne, slik som den sansbare verdens lover. Gjenstanden for en guddommelig åpenbaring er de sannheter som er utenfor menneskets rekkevidde: — vilkårene for menneskenes forsoning med Gud og med seg selv.

Åpenbaringsens form slik den foreligger i Den Hellige Skrift er betinget av dens universelle adresse, den henvender seg til alle og har derfor funnet uttrykk som kan gripes av alle mennesker uten hensyn

til kultur eller dannelsesnivå. Men det åndelige, usansbare og oversanselige kan bare gjøres tilgjengelig gjennom analogier med den håndgripelige sanserverden. Dette synspunkt framheves med særlig energi av middelalderens skolastikere som blant norske vitenskapsmenn synes å nyte et ganske ufundert ry som hardkokte fundamentalister og bokstavdyrkere. «Også av den grunn synes det passende at Den Hellige Skrift formidler det åndelige under det legemliges lignelse, «sier St. Thomas», fordi den henvender seg til alle mennesker uten unntagelse.»

Således er f. eks. i den mosaiske skapelsesberetning den guddommelige skaperakt framstilt etter analogi med de menneskelige virksomhetsformer. Bokstavelig oppfattet er derfor denne beretning ganske uforenlig med den kristne oppfatning av Gud som et evig, uendelig rent åndelig vesen, opphøyet over tid, rom, stoff og enhver begrensning. Men St. Thomas presiserer også at «den guddommelige åpenbaring ikke blir svekket derved at den trer fram likesom tilsløret av de håndgripelige bilder. Den lar ikke den som åpenbaringen retter seg til, slå seg til ro i det billedlige, men hever ham utover det til erkjennelsen av de åndelige ting.»

Den sannhet som skapelseshistorien gjør tilgjengelig for alle, uansett kulturtrin, forstandsbevegelse eller kunnskapsnivå er at verden er blitt til på Guds skaperbud. Hva som ikke kan gjøres tilgjengelig for en begrenset skapnings fatteevne er måten dette er skjedd på. Den måte Gud skaper og virker på er like ufattelig som Hans evige og uendelige natur. —

Det er en kjent sak at det helt fram til midten av forrige århundre var den alminnelige utbredte oppfatning at dyre- og planteartene var oppstått gjennom en rekke særskilte guddommelige skaperakter.

Når teorien om at de høyere dyre- og plantearter er oppstått eller har utviklet seg gradvist av de lavere vakte slikt voldsomt røre så skyldtes det ikke bare at den for mange kristne syntes uforenlig med den tradisjonelle oppfatning av genesissteksten. Det avgjørende var at denne erfaringsvitenskapelige forskningshypotese ble koblet sammen med den populære utviklingsfilosofi som mener å finne den tilfredsstillende forklaring på det levende i det livløse, på det sjelelige i det sjeløse, på det usansbare og åndelige i det åndløse stoff.

Denne begrepsforvirring kan ikke legges Darwin selv til last. Han sier i «Origion of the Species»: — «Der er en storhet i dette syn på livet, som med sine forskjellige krefter opprinnelig ble innblåst av Skaperen i noen få former eller i en eneste.»

Det heter i «Dictionnaire Apologétique», art. «Transformisme», col. 1847: «Hvis noen skulle finne det mere tilfredsstillende for den vitenskapelige ånd og tanke at Skaperen for å danne det første menneskelegeme har gjort bruk av et allerede organisert stoff, at Han mer eller mindre gjennomgripende har omformet denne organisme for å inngi den en udødelig sjel, så ser vi ikke hva man kunne innvende mot dem fra teologisk synspunkt. Kirken har aldri uttalt seg direkte eller indirekte om arten av den materie som ifølge Genesissteksten tjente til å danne

Peter Schindler:

«Sankt Lioba den Angelsaxer»

Forfatteren pastor Peter Schindler har igjen latt høre fra seg, idet han på Gyldendalske Boghandel, Nordiske Forlag i København har utsendt en bok om den hellige Lioba. Her oppe i Norge er denne helgens navn ikke så kjent og hennes virke praktisk talt ukjent — i Danmark har hennes åndelige døtre, «St. Liobasøstrene», i løpet av forholdsvis få år gjort en innsats i menighetslivet og skapt seg et virkefelt som har gjort dem elsket og aktet som kanskje ingen annen søsterkongregasjon — ja, til og med kan de uten å overdrive betraktes som uunnværlige for biskop, prester og menighetsarbeidet i Stor-København. Det nyeste utslag av deres virkelighetsnære innsats er ledelsen av «Katolske Menighedsplejers Fælleskontor» — vi skal for øvrig en annen gang fortelle om det arbeid som disse i ordet beste betydning moderne ordenssøstre utfører.

Sin inspirasjon henter de hos sin ordens vernehelgen «Sankt Lioba den Angelsaxer», og om henne handler den bok som pastor Schindler har utgitt og som helt igjennom er preget av sin forfatters grundige viten og elegante penn. At den også har vakt oppmerksomhet utenfor katolske kretser viser en kronikk av lektor *Johan Grieg* som sto i «Morgenbladet» for 25. januar, og som vi tillater oss å gjengi in extenso, skjønt det selvfølgelig er partier i den som en må ta avstand fra. Det sier seg selv at det beror på feilsyn og misforståelse når kanonisasjon oppfattes som «et redskap i isolasjonens tjeneste». Sannheten er den stikk motsatte: en kan med langt større rett hevde at kanonisasjonen i stedet for å «rykke den store ånd lenger bort — ut av det inspirerende pulsslag i travelheten» tvert om setter denne ånd som en virksom faktor inn i dagliglivet, til hjelp og støtte for det. En kan gjerne si at kanonisasjonen gjør først og fremst et menneske brukbart ut over dets jordiske liv. Den gir den avdøde uforgjengelige *samfunnsrett* med de som lever — den er båndet mellom de himmelske og jordiske krefter, mellom den spirituelle og materielle verden.

Men med dette forbehold rommer lektor Griegs kronikk en så varm og forståelsesfull anerkjennelse av en helgens person og gjerning at det er oss en glede å la «St. Olav»s lesere stifte bekjentskap med den. Også den er et ledd i den gjensidige forståelse som holder på å vinne fram mellom kristne uansett bekjennelsesform.

*

Man er så ofte rent uvilkårlig vant til å tenke seg «helgenene» som temmelig virkelighetsfjerne, asosiale skikkelser som ønsker å leve utenfor verden og fordype seg i det evige, i mystikken og kun der. Man er så vant til temmelig skarpt å skille mellom profet og mystiker.

det menneskelige legeme. Man ser at denne teori er helt forskjellig fra den transformisme som innrømmer at de generelle utviklingslovene uten Guds særlige inngripen forklarer den menneskelige organismes oppkomst.»

Men virkeligheten stadfester ikke denne skarpe motsetning. Den kjente finske forsker Hans Ruin hevder i sitt åndrike verk «Poesiens mystikk», med megen skarpsindighet at ikke bare kan en og samme religiøse personlighet bibeholde forbindelse med begge former av religiøsitet — men han dokumenterer meget overbevisende at den enkelte personlighet i den ene fromhetsformen often finne en forutsetning for den annen. Han henviser til den hellige Teresa. Det gis ikke en mystiker — hevder han — som med en mer fortærende intensitet har erfart henryknings-tilstanden hvor den benådede går opp i nytelsen av Gud — som mer metodisk har dyrket kontemplasjonens værdsfrånvåndhet. Men hva ser vi? Jo, en dag «vaknar hon upp ur sin försjunkenhet — cemoiståndlig i sin trosviss- het — full av initiativ och handlingsvilja, med en praktisk duglighet och klokhett som övervinnar alla svårigheter vid försöket att grunnlägga en ny kvinnoorden och bygga åt den kloster över hela Spanien. Denna aktiva fas i hennes liv förutsätter alla dessa år av inåtvånt bemödande och vaksam askes. Hennes utåtvända nitälskan är en direkt frukt av hennes tidligare koncentration inåt. Har hon i sin kontemplativa försjunkenhet endast upplevat Gud — så både upplever och aktualiserar hon honom i sin aktiva livsfas. Vita contemplativa — og vita activa er hos den sanne mystiker så langtfra kontraster — at de meget mer er uatskillelige — idet det første er det annets forutsetning, og gjelder det å velge mellom to sider — så blir det annet å foretrekke. För alla sanna mystiker är kärleken och alla de dygder som härflyta därur, att foredraga framför contemplationen.

Man forstår — hevder forfatteren videre — at Henri Bergson så langtfra å se det karakteristiske for mystikken i hvile og værdsfrånvåndhet — har kunnet se det i en til handling drivende «elan d'amour». Mystiker i ordets sanna mening är — enligt honom — endast den som känner «behovet att breda ut omkring sig det han fått erfara» och «genombryter de gränser som satts för människo- släktet i och genom dess stoffbundenhet — och fortsätter och förlänger den gudomliga versksamheten själv.»

At den sanne og virkelige religiøsitet er *aktivitet* er beretningen om den hellige Lioba et vakkert vitnesbyrd om. Hun var en Maria som satt ved Vår Herres fottter og lærte, hun var brakt i skole og lærte å leve.

Sankt Lioba levde omkring 700—780 samtidig med misjonæren Bonifacius — og betegnes som en av de store helgener. «Fra å være den søde fromme unge nonne» i England ble hun kirkemoder for Tyskland, lånende inspirasjon fra og ytende kraft til landets apostel. Hun spenner fra sin personlige ynde og sjarm til formatet av de «lærde Fruentimmere» — bispers og doktorers ligemann og medlem av «akademiet» i Aachen. Hun har rike styrerevner — store administrative gaver. — Hun danner flintharde vikingpiker til blide nonner. Hun omgås tigerkvinnen og dronningen — setter skikk på riddere og konger.

Hennes største spennkraft — hevder forfatteren — er vel nok foreningen av det dypt religiøse liv i celle og kor med den dypt menneskelige sans for at nonnens og folkets

kristenliv ei blott er oppbyggelse, men kristning av alle livets faser.

Det er sannsynlig noe som gjelder for de fleste av menneskelivets enemerker — ikke bare på det religiøse. Den enkelte må ved selvfordypelse — svært ofte i ensomhet — svært ofte ved i noen grad å trekke seg tilbake — prøve å finne seg selv og sin plass i tilværelsens gåte — og først da tre fram fra forborgenheten. Enhver stor innsats krever lønnkammeret som sin forutsetning.

Hva selve helgen-prinsippet angår — så reagerer man gjerne i protestantiske kretser. Vi vegrer oss i sin store alminnelighet for å dyrke — for å forgude mennesker.

Men for det første er det ikke bestandig det aller interessanteste å stifte bekjentskap med synsmåter som helt dekker våre egne — det blir ofte så kjedsommelig billedlig talt å se seg selv i speilet. Andre synsmåter kan bli oss som små glugger — vinduer ut mot nye provinser av virkeligheten. Og for det annet kunne det kanskje anbefale seg å feste oppmerksomheten ved det *mesterskap* som ikke sjelden ytrer seg innenfor den ubestridelige menneskelige *begrensning*. Vi vet — og det innprentes til overflod — at vi mennesker er ufulkomme — begrensede — skrøpelige, mangelfulle. Men der kan nettopp innen den ramme som den menneskelige begrensning gir — være noe konsentrerende — samlende — for-tettet. Den kan ta sitt samlende grep om spredtheten. At der ingen *absolutt* fullkommenhet finnes innen den uimotsigelige begrensning — er innlysende. Men kravene til et menneskes ytelse står alltid i rettferdig proporsjon og paritet til de gaver det nå engang har fått. Enken får for sin skjerv en høystemt hyldest. Og der finnes faktisk slike som til siste dråpe — til siste gryn — realiserer alle de muligheter, alle de anlegg og talenter som Vår Herre har utrustet dem med. «Hvo meget er givet» — Hvor lite er givet. «Du gode og tro tjener — gå inn til din Herres glede.» — Man treffer til tider — til sin sjels berikelse og fornyelse mennesker hvem åndens seier har løftet opp i en så elevvert sfære — at ordene blir beåndet og forklaret.

For oss er det ikke nærliggende å kalle dem «helgener». Vi synes kanonisasjonen virker åndelig *balsamerende* — vi synes at en slik balsamerende kanonisasjon — om den aldri så meget er uttrykk for ærefrykt og beundring — rykker den store ånd lenger bort — ut av det inspirerende pulsslag i travelheten. Og vi, vi synes at det tør være fare for at kanonisasjonen kan bli et redskap i isolasjonens tjeneste. Vi frykter for at den kanoniserte kan risikere — nettopp derved at man kanoniserer ham — å bli et bytte for den store ensomhet — bli et åndelig primtall hvori intet annet enn han selv går opp.

Sankt Lioba var et menneske såvisst ikke blott og bart preget av den bleke luftighet — hun var et menneske av kjøtt og blod og hadde et bankende hjerte — og hun har på den skjønneste måte løst borgerskap i virkelighetens verden.

Vår målestokk til bedømmelse av et menneskes storhet og verd — må først og fremst henge sammen med et synspunkt hvoretter man prøver om det har et hjerte der er i livssammenheng med menneskeheten, om deres sjel har samfunnsfølelse og om de tar sikte på å være verdens salt til menneskenes fornyelse. Vi ser det som en betenkelighet om det skulle bli til at — de «kanoniserte» på den ene side og de alminnelige dødelige på den annen side — ble bort imot incommensurable størrelser. Målet

— meningen og bestemmelsen må for alt menneskelig være den *solidariske reciprositet*.

I vår munn vil ikke ord som «helgen» være det som gir uttrykk for vår største hengivenhet overfor slike skikkelser som Sankt Lioba. Når vi foretrekker andre betegnelser — så ligger deri ingen reduksjon — men tvert imot en trang til å avverge all isolasjon.

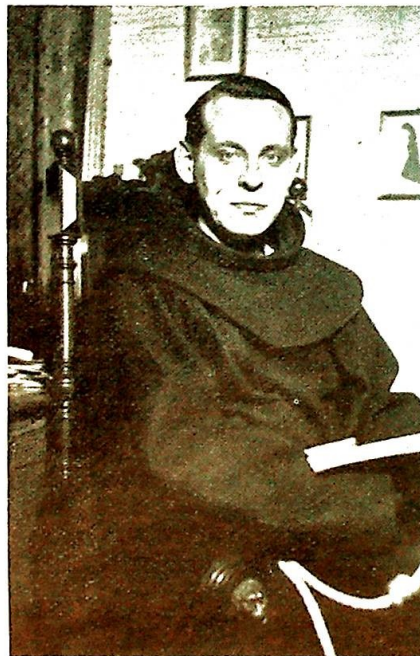
Sankt Liobas rike innsats er et veltalende vitnesbyrd om hva store muligheter der finnes innen den menneskelige *begrensning*.

Hennes spennkraft viser seg blant annet f. eks. også deri at hun som er angelsakser til siste fiber av sin fine karske natur — forstår å vinne germanerne uten å krenke deres egenart.

De som har religiøs sans vil forstå hva det betyr at der midt i Tysklands barbari, overtro og primitive kirkeliv fantes et element av bønn og tilbedelse som dag og natt steg fra hundrer av vel opplyste nonners leber i Liobas kloster.

For Lioba er kultur ikke noe som er fremmed eller anses for hemmende for det religiøse — ikke noe der er uvedkommende for «det egentlige» — hennes tro gjennom-syrer det menneskelige og helliger det til kristen kultur.

Pater Notenboom forlater Norge



Vi lever i overraskelsenes århundre, ser det ut for. Omtrent slik tenkte vel mange, da det søndag 19. januar ble bekjentgjort at pater Notenboom ikke mere skulle vende tilbake til Norge.

Det er sorg i St. Halvards menighet, som har mistet sin mangeårige, dyktige sokneprest, og blant hans konfratre, som må unnvære en av sine hyggeligste kollegaer. Og de som kjente ham, må vel innrømme, at de kommer til å savne en god venn.

Pater Theofanes Notenboom kom til Norge i oktober 1933, og har siden virket ved St. Halvards

menighet i Oslo. Sin store oppgave, å skaffe St. Halvards menighet et verdig gudshus, har pater Notenboom ikke fått se virkeliggjort. Men vi vet hvilke store vansker og skuffelser som han møtte.

Alle som har hatt anledning til å nyte godt av hans virksomhet som prest, ja, alle som har lært ham å kjenne, vil beklage at han forlater Norge, ikke minst hans konfratre, som aktet ham høyt.

Vi takker ham for hva han i alle disse år har utrettet i Norge. Og vi ønsker Guds velsignelse over hans person, og over hans nye virkefelt i Nederland, som er blitt ham tildelt ved fransiskanernes provinssiakloster i Weert. Men vi vil bevare erindringen om hans prestegjerning i Norge, hans jovialitet og hjertelag, i takknemlighet.

Pater Hanssen, O. F. M.

Legmannstanker på A. C. Svarstads minneutstilling

Av SIGRID ØDE.

Man har bevilget seg en liten avkobling i dagens rastløse jag. I de store lyse saler i Kunsternes hus lyder der en selsom tale i dag. Den fører oss tilbake til en tid da livet var enklere å leve, og kunsten var slik at den kunne forstås av alle og fylle vårt sinn med berikende og høynende tanker. Man går der og ser og undres. Det var fattig og grått og smått mange steder i vår by — og er det vel ennå — men disse steder har han elsket denne rike, varme kunstnersjel, som har forevige dem. Han har elsket dem slik som St. Franciskus elsket de fattige, og han har funnet sjelen og skjønnheten i alt. Selv i Akerselven med sitt skumle vann og de usle rønner langs breddene ser han det karakteristiske og interessante. Og det dystre grå får et streif av et smil over seg, og alt blir vakkert som et grimt ansikt kan forskjønnes av et godt smil.

Skjønnheten i arbeidets saga skildrer han i den vidunderlige rødjargen over Myrens verksted. Det forteller så meget om generasjoners flid og byggende innsats, som har skapt velstand og livsvilkår gjennom slekter.

Det som slår en mest på denne utstilling er at fargene som oftest er mørke, ofte dystre, men likevel alltid varme og fulltonende. Selv når han maler palasser og gatepartier fra rikere, mer solbelyste land er det slik. Sjelden lyser der en sommerglad fargesymfoni imot oss. Og tanken går uvilkarlig til ham, kunstneren, som så livet slik.

...En kjenner ikke stort mere enn de ytre omriss av hans liv. Var han en ensom grubler? Har han i sine mest mottakelige barndoms- og ungdomsår vært henvist til å dikte og drømme på livets skyggeside, men med sin skjønnhetslengtede sjel selv spredt gull og farger over hverdagens prosa, så han kom til å elske det slik at det ble hans livsforkynnelse?

Sikkert har han vært lykkelig i sin kunst, om den enn sjelden forteller oss om den store livsglede. Noen blide, fagert grønne sommerlandsskaper bærer dog bud fra lyse livsavsnitt, likedan et par dameportretter, en dame med en rød rose i brystet og et annet dameportrett. Man gripes

så sterkt av dette livsverk — en ekte, sann kunstners forkynnelse om sannhet og skjønnhet, som finnes i alle livets forhold, når man ser med kjærlighetens øyne.

Som man forlater utstillingen oppfylt av møtet med en sterk kunstnerpersonlighet og av atmosfæren fra en svunnen tid, rinner en liten fortelling en i hu: Det var engang en stor maler som var berømt for sin vidunderlige rød-farge. Da han lå på sitt siste, kom en ung maler til ham og ba om han ville lære ham hemmelighetenmedblandingen av hans rød-farge. «Ja,» svarte den gamle maleren. «det vil jeg gjerne. Hemmeligheten er den, at jeg har malt med mitt hjerteblood.»

En høgtidsdag for Mellom-Norges apostoliske prefektur

Som bekjent døde den apostoliske prefekt Mgr. C. Witte uventet 15. april 1945, tre uker før kapitulasjonen. Som hans etterfølger ble utnevnt proprefekt Antonius Deutsch, sokneprest for St. Olavs menighet i Trondheim. Søndag 26. januar — på selve St. Eysteins festdag — avla Mgr. Deutsch trosbekjennelsen og bispeløftet i St. Olavs kirke i Trondheim for hans høyærv. biskop dr. Mangers fra Oslo, som av prefekt Deutsch var blitt anmodet om å ta mot bekjennelsen i pavens navn. For Trondheims menighet ble dette en stor og minnerik høgtidelighet som vi sent vil glemme. Til tross for norgesmesterskapet i skøyteløp på stadion, hadde menigheten og tallrike ikke-katolikker funnet veien til kirken. Denne ble da også fylt like til trengsel.

Etter at hymnen til den Hellige Ånd var sunget, henvendte biskopen seg til de kirkebesøkende og ga en kort orientering om betydningen av de seremoniene som nå ville finne sted. Prefekten ville med hånden på Evangeliet avlegge Kirkens eldgamle trosbekjennelse, den trosbekjennelsen som her i Nidaros ble forkynt av biskop Eystein og Olav Engelbrekts-son.

Prefekten ville fortsette sitt høye embete i deres ånd, som jo var den samme apostoliske som alltid hadde preget den katolske Kirken, en ånd i tro, håp og kjærlighet. For alle mennesker og især for en overhyrde i hans virke som forkynner av Guds ord og veileder for de troende i egenskap av far og hyrde over sjelene var kjærligheten den største og viktigste dyd. Prefekten kunne ikke gi de troende et jordisk paradys, men han ville føre sjelene til det sanne himmelske.

Så ba biskopen den apostoliske prefekt om å legge seg på sinne at han hadde et stort ansvar for de sjelene som var blitt ham betrodd, da han jo engang måtte stå til ansvar for dem. Biskopen sluttet med å be ham bevare Kirkens hellige arv.

Prefekten avla så trosbekjennelsen og bispeløftet på latin og norsk. Deretter takket han biskop Mangers for hans store velvilje som hadde fått ham til å stille seg til disposisjon. Henvendt til de kirkebesøkende uttrykte han sin glede og stolthet over å få utøve sitt embete i en by så full av gamle katolske tradisjoner og minnesmerker. Hvis han så rett over

gaten falt hans blikk på Domkirken og bispegården, vendte han seg mot syd kunne han se tomtene der Elgeseter-kloster engang hadde stått. På sin utenlandsreise i sommer hadde han i Lier i Belgia besøkt den kirken hvor Norges siste erkebiskop, Olav Engelbretsson lå begravet ved høyalteret. Han hadde da bedt ham om hjelp til å forkynne og igjen reise den tro som han selv hadde levd i da han virket i Nidaros, apostlenes lære som ville bli forkynt like til verdens ende.

Så fulgte pontifikalhøymessen, en begivenhet som menigheten ikke har opplevd på mange år. Som diakon og subdiakon fungerte sokneprest S. Hünen og pater Théophile van den Hove som for få dager siden var kommet hit opp fra Belgia.

Høgtideligheten ble avsluttet med et begeistret Te Deum. Mellom-Norges prefektur kunne glede seg over å ha fått en overhyrde som kunne fortsette våre fedres rike tradisjon.

D. Müller.

Vi tilføyer at om kvelden fikk ungdommen hilse på biskop Mangers. Den ba ved dette høve biskopen bringe en hjertelig hilsen til den katolske ungdom i Oslo og uttrykke ønsket om at ungdomsforbundet snart måtte bli en realitet.

Til St. Olavslaget og St. Halvardslagets medlemmer

St. Olavslaget og St. Halvardslaget avholder generalforsamling henholdsvis 9. og 16. februar.

Da det er meget viktige ting som skal behandles på generalforsamlingene bl. a. forslag fra Centralstyrets arbeidsutvalg til nye vedtekter for forbundet, er det av den aller største betydning at samtlige medlemmer møter.

La det nå for en gang skyld bli fulltallig fram møte. Husk at St. Olavs- og St. Halvardslaget er menighetenes sentrale foreninger, og at hvert medlem har ansvar over for sitt lag. La oss nå se at medlemmene er sitt ansvar bevisst.

Et medlem kan ikke med god samvittighet være likegyldig ved ikke å møte. Det er Kirken, og dermed Guds sak vi arbeider for, og derved følger ansvaret av seg selv.

Oslo, 25. januar 1947.

St. Olavslaget
Kristian Tangstad
p. t. formann.

St. Halvardslaget
Aage Fabian
p. t. formann.

Hec hjemme - -

Stabekk. Bordduken ble vunnet av Inger Hilde Gran (nr. 262).

Porsgrunn. Det var i årle morgenstund..... nærmere bestemt kl. 6 at Ceciliaforeningen i Porsgrunn antrådte marsjen mot Arendal (pr. buss) med organist Nielsen i spissen. Foruten femten sivile deltok fem St. Josephssøstre under anførsel av priorinnen, søster Celine. Da Arendal jo ligger betydelig lengere sør enn Porsgrunn, møtte vi i vår fineste vårstas. (Trykkfeil. Skal være: anså vi det ikke nødvendig å ta med polarutstyr.) Jeg skal spare leserne for reiseskildringer, man skuet utover..... man hadde høve til å nyte..... osv. Veien var lang! — Ankomsten til Arendal skjedde kl. 10.30 og vi ble mottatt med hjertelig varme og begeistring.

Temperaturen var 0° C. men hos de livlige sørlendingene var den normal, dvs. 40°. Etter å ha blitt godt materielt styrket etter bilturen sang vi til høgmessen. Kirken var fylt til trengsel og mange måtte stå. I den timen som ble tilovers mellom messen og middagen gikk de fleste en tur i byen. Middagen ble servert i samlingslokalet og kl. 3 sang vi på hospitalet.

Om ettermiddagen ble det arrangert en familieaften hvor vi også bidro med sang. Kveldens taler var pastor Hogenes som ytterligere stadfestet sin suverene evne til å si just det som behøves for anledningen. For øvrig var der sang- og musikkunderholdning i enklere former samt lek og festlig bevertning. — Man lærte en ny form for utlodning som vi skal benytte ved første givne tilfelle. Det ble sagt så meget vakkert om oss og vi ble hyllet i den grad at vi nesten følte skam. (De kjenner den klumpen i halsen og nuppene på ryggen som kommer når man får skryt for noe som man ikke anser fortjent. F. eks. hvis noen skulle hylle Dem for Deres innsats i FN.)

Takk for alt i Arendal! Vi kommer gjerne igjen om vi får lov.

Til stede på festen var også en del besøkende fra Kristiansand. Vi dro igjen kl. 11.30 og var hjemme kl. 2.30.

Som en kuriositet kan nevnes at på turen var seks forskjellige nasjonaliteter representert. *Enhet!*

Marvel.

Oslo. St. Josefsforeningen i St. Halvard avholdt onsdag den 8. januar nyttårsfest for medlemmene. Et meget stort antall av medlemmene hadde fulgt innbydelsen og var møtt tallrikt fram. Foreningen hadde den glede å motta en gave av herr Valente som hadde laget denne og som forestiller den hl. jomfru i grotten i Lourdes. Formannen, herr Gundersen nevnte i sin tale at det var ønskelig at det ble en fast tradisjon at man avholdt nyttårsfest for medlemmene. Herr A. Fabian ga i valgte ord herr Valente foreningens takk for den mottatte gave. Fruene Fabian og Gundersen var så elskverdige å yte oss sin verdifulle assistanse, så festen ble så vellykket.

— — og decute

PATER LUCAS S.J. ER AVGATT VED DØDEN på St. Josefshospitalet i København. Siden 1911 virket han i Danmark hvor han var meget avholdt. Han ledet i 1932 presteretretten i Oslo. R.I.P.

ET VELDIG PROTESTMØTE ER BLITT AVHOLDT PÅ PETERSPLASSEN I ROM i anledning de mange antikirkelige artikler som har stått i den italienske presse, og hvorav mange tok direkte sikte på den Hl. far. Den veldige plassen var overfylt med mennesker som bar store plakater hvis tekst uttrykte beundring og hengivenhet for «Pastor Angelicus». Messen ble lest foran hovedinngangen til St. Peterskirken, og etter den holdt paven en tale som ble kringkastet gjennom et forgrenet høytaleranlegg hvori han mante alle til å fortsette den gode kamp for Kristi fred i Kristi rike. Et tusenstemmet hyllestrop bruste mot ham da talen var slutt.

DEN AMERIKANSKE ORGANISASJON NATIONAL CATHOLICA WELFARE CONFERENCE utfolder en storslått hjelpeaksjon overfor det nødlidende Ungarn. Alene i Budapest oppholder over 10 000 mennesker livet ved denne hjelp, og dens arbeid understøttes på det beste av de protestantiske velgjørenhetsinstitusjoner, særlig når det gjelder transporten av matvarer.

RELIGIONSUNDERVISNINGEN I DET BESATTE TYSKLAND møter etter hva «The Universe» skriver meget store vansker i den vestlige zone og er forbudt i den østlige. De kristne fagforeninger i Westfalen og Rhinlandene har ikke fått tillatelse til å gjenoppta sine virksomheter, og det av nazistene beslaglagte kirkegods er ennå ikke blitt gitt tilbake til de rettmessige eiere. Endelig beklager bladet at det blir nektet brensel til kirkenes oppvarming mens kinoene får alt det de trenger.

til buljong
supper, sauser
og stuinger.



NOREX SUPPE
KRAFT

Buljongpulver og ekte kjøttekstrakt

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1761

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann



Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

St. Olavs Forlag

Akersveien 5 I

Pater Boers: «Katolsk praksis». Kr. 7,00.

Fåes også hos Cammermeyner og Concentra, Akersgt. 61.

Pater Lutz: «Kjenn din religion» Kr. 6,00.

Tidligere utkommet:

Pastor Sund: «Nærmere Gud». Kr. 1,50.

Pater Leo van Eekeren: «Det kristelige ekteskap og cølibat.» Kr. 1,00.

«Bønnebok for katolske kristne.» Kr. 7,50.

Pater Thorn: «Kristen enhet.» Kr. 1,00.

Pater Dr. J. van der Burg: «Det katolske trosprinsipp sammenliknet med det protestantiske.» Kr. 2,50.

«Det bibelske Skriftemål.» Kr. 1,00.

Dessuten flere opplysende brosjyrer, samt katolske skolebøker.

Stadig mer etterspurt er
Pater Boers' bok:
KATOLSK PRAKSIS
Kr. 7,00

Ny bok!

Pavedømmet

av Pastor J. v. d. Burg

**Stemmebruk,
Oplesning**

Behandling av talefell

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 46 23 73. — Jac. Aallsgt. 16 III

T. S. Jacobsen
Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

20 forskjellige vakre

prospektkort fra «Liturgisk Utstilling i Oslo 1946»,
fåes kjøpt i St. Olavs eksp., Akersvn. 5 I, Oslo.
Pr. stk. 40 øre.

Katolske bøker.

Pascal: Tanker — oversatt av Pater Lutz. Ib. kr. 21.80.

Danske bøker — Chesterton: Mørk Middelalder. Kr. 10.39.

Karl Adam: Katolicismens inderste Væsen. 10.39.

Hünemann: De bannlystes Præst. 8.15.

M. Lekeux: Maggy. 6.98.

Martindale, S. J.: Pier Giorgio Frattini. 8.15.

Katharina Emmerichs Visioner. 7.88.

Biskop Suhr: Moderkirken. 0.98.

Fonseca: Maria-Åpenbaringen i Fatima. 4.65.

Pavestolen og Arbeidsspørgsmålet. 3.38.

Guardini: Vor Herre og Frelsers Korsvej. Ib. 1.92.

Da de var unge — Træk fra Helgeners Barndom. Ib. 2.56.

Alterlys kan nå levers med 25 % Bievoks.
«C O N C E N T R A», Akersgaten 61.

N.B. Danske bøker has stadig på lager.

Erindringsliste:

Oslo katolske

menighetpleies kontor.

Åpent fra kl. 11—13 torsdag,
fredag og lørdag.

Mariakongregasjonen Oslo

Felleskommunion søndag den 9.
februar i St. Josephs kapell.

Selskapeleg møte søndag 23. fe-
bruar etter andakten. Se nærmere i
neste St. Olav.

Ting som er etterglemt

i St. Olavs kirke i Oslo kan avhentes
i St. Olavs ekspedisjon, Akersv. 5 I.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 42 37 43.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedi-

sjonen og på ethvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt in-

nen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være inn-

sendt innen fredag aften.

St. Olavslaget

avholder generalforsamling søndag 9. februar kl. 20 presis.

Dagsorden:

1. Arsberetning.
2. Regnskap.
3. Valg av nytt styre.
4. Valg av representanter til landsmøtet.
5. Eventuelt. Deretter selskapeleg samvær.

På grunn av sakens særlige betydning oppfordres med-
lemmene til å møte fulltallig fram.

Styret.

St. Halvardslaget — Oslo

Generalforsamling avholdes søndag 16. febr. kl. 19.

Dagsorden:

Arsberetning og regnskap.

Valg if. lovene.

De nye lovene for St. Olavs Forbund.

Selskapeleg samvær.

Medlemmene anmodes om godt frammøte.

Styret.

Teatergruppen i Oslo

avholder generalforsamling onsdag 12. febr. kl. 20
i foreningslokalet, Akersvn. 5.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskap.
3. Valg.
4. Eventuelt.

Beverting, kaffe medtas.

Styret.

De som ønsker

å abonnere på det hollandske blad

„Uit Het Land van St. Olav“

kan innsende årskontingenten kr. 10.00 pr. postanvisning
til

Frk. Sigrid Halle (tlf. 69 45 37)
Kirkeveien 57 V, nr. 506, Oslo.